

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 3'50 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Discuții libere.

Calea evoluției noastre.

— Câteva păreri asupra adevăratului drum pe care trebuie să mergem —
de Prof. Dr. N. Lupu.

În nr. 24 din 12 Iunie a. e. al acestui ziar, d. A. C. Albinus în articolul intitulat: „Să evoluăm și noi” caută să arate necesitatea ce are biserica noastră de a îmbrățișa anumite inovații, pentru că — zice dsa — azi, când idealul național este atins, biserica noastră va trebui să așeze pe întâiul plan încreștinarea sufletească a poporului și să utilizeze, în acest scop, toate mijloacele. — Și iată din cele scrise în numitul articol, cari mijloace par dlui Albinus mai potrivite pentru atingerea aceluia scop stănt: Reformarea interiorului bisericii noastre, astfel ca preotul să nu mai fie ascuns de ochii poporului; înlocuirea cântărilor nasale prin introducerea orgăi și introducerea unui chip mai igienic de împărtășire. Mai sunt apoi și alte lucruri mai mărunte, ca prescurtarea liturgiei, înlocuirea unor cuvinte mai dure cu altele mai dulci, etc., dar acestea par a fi de o însemnătate secundară.

Nu se va supăra d. A. C. Albinus dacă voi încerca a-i dovedi că acele inovații în biserica noastră nu sunt nici necesare, nici utile, nici apte pentru ajungerea scopului, care este încreștinarea sufletească a poporului, ba introducerea orgăi „în locul cântărilor nasale”, este aproape imposibilă, dacă nu e vorba — se înțelege — de una sau alta biserică particulară.

E drept că nevoia progresului se simte la noi, atât la popor cât și la intelectuali, dar asta este nevoia de progres în cele interne și spirituale, care nu provine nici din rit și ceremonii, nici din forma internă a edificiului bisericii. Cine ar putea zice, că tinerimea de azi nu știe catechismul pentru că liturgia e prea lungă, preotul nu se vede în altar pentru că e închis, cântările sunt prea nasale și nu sună ca din orgă, etc.? De unde ar trebui deci să se înceapă a lucra pentru progresul spiritual?

Zice d. A. C. Albinus, că un intelectual se întreba cu amărăciune: — Ce a făcut biserica noastră în timp de 200 ani? — Răspund aceluia intelectual, că a făcut progres: pe cari alte biserici nu le-au făcut; biserica noastră a luptat ca să țină aprinsă flacăra dragostei de neam în inimile credincioșilor, a românizat ritul bizantin, a înlăturat rând pe rând și una câte una cuvintele streine înlocuindu-le cu altele, deși nu toate sunt cele mai potrivite. Apoi că între satele gr.-cat. și cele ortodoxe nu este nici o deosebire, nu e nici o mirare deoarece nici între sateanul gr.-cat. și cel ortodox nu este deosebire.

A strica iconostasele, pentru ca preotul să

nu mai fie ascuns în altar „la fel cu ortodocșii”, ar fi oare o evoluție bună, o inovație care duce la încreștinarea sufletească a poporului, un progres?

Noul chip de comunicare, lipsit de primordia molipsirii cu boli s'a aflat deja de mult; îl și folosesc călugărițele noastre din Congregațiunea P. S. Născătoare de Dumnezeu, dela Obreja, precum îl folosesc și grecii din Roma. La proscodie se taie adevărat pânea nu în formă de cub ci de prisme mai lungărețe, se pune pe disc iar dacă ar fi mai multe sute de cuminecări, se pune pe o tavă mai mărișoară. La cuminecare, dacă preotul nu poate să țină și discul și potirul într'o mână, chiamă pe cronicul sau vre-un copilaș mai mărișor, și punând sub disc acoperământul lui, îl dă ca să-l țină aproape; ia apoi câte o prismă din specia pâinii consacrate și o împinge nițel în potir, dându-o credinciosului cu mâna în gură, precum fac și rom. cat. cu „hostia”.

În ceea ce privește predica, ritul nostru așa precum e azi nu prescrie nimic ca s'o oprească sau s'o împiedice. Nu se predică din cauza neglijenței preoților și tot din cauza aceasta trec și credincioșii la secta pocăiților. Deci mai mult ar fi de inovat preoții decât ritul. Să se cugete preoții mai mult la cele bisericești și mai puțin la cele de altă natură, să-și facă datoria cu conștiințiositate, să predice, sau cel puțin să cetească o predică din carte, cum fac atâția preoți rom. cat.

Cântările „nasale” se pot înlocui cu altele melodioase precum de fapt s'au și înlocuit și se înlocuiesc mereu în arhidieceză, fără a fi siliți să introducem orga, care lucru aduce cu sine atâtea dificultăți încât se poate zice imposibil. Iată pentru ce:

— În liturgia noastră cântările cari se fac în timpul rugăciunilor în taină, sunt așa întocmite încât se termină deodată cu rugăciunea, astfel încât nu mai rămâne timp de-a suna cu orga, precum rămâne la rom. cat. o bună parte. Orga ar trebui deci să cânte simultan cu cantorii: Unule născut, Cuvine-se cu adevărat, Carii pe Cherubimi, etc. Dar de oarece cantorul nu se va putea acomoda orgăi sau mai bine zis, deoarece orga trebuie să înlocuiască cântările nasale, cantorul va trebui exclus iar în locul lui pus organistul și corul, căci fără de cor numai din sunetul orgăi nu vei putea face deosebirea dacă se cântă Binecuvintează suflete al meu pe Domnul, sau Unule născut; iar dac'ar fi cor, orga ar fi de prisos.

Pe lângă aceea tot ritului aparține și Mănecatul sau Utrenia și Inseratul sau Vecernia; ar urma deci că pe acestea sau să le excludem cu totul, sau să le cântăm cu orga pentru a înlocui „cântările nasale”. Ce deosebire ar fi atunci între Catavasiile cântate numai cu orga, și o arie de carusel cântată cu armoniul automat în mahalana vre-unui oraș? Cine ar putea face deosebire între Doamne strigat-am și Mărire și acum al Născătoarei, ale aceluiași vers?

A introduce deci orga numai pentru liturghie iar pentru mănecat și inserat a conserva și pe mai departe cântările pe cari intelectualul dlui A. C. Albinus le numește „nasale”, ar fi oare o evoluție bună și un progres? N'ar fi oare mai mult o împetrișare nefericită și nepractică nu numai din punctul de vedere estetic dar și economic, trebuind atunci ca parohiile noastre destul de sărace altcum, pe lângă cantor să mai plătească și orga și să susțină și pe organist?

Dar la înmormântări cum s'ar face fără „cântări nasale”? N'ar trebui introduse trompetele, deoarece orga nu se poate purta pela casele credincioșilor? Cum ar suna atunci, și ce efect ar avea un „Plâng și mă tânguiesc”, sau un „Cu adevărat deșertăciune sunt toate”, cântat cu trompete, fără text și fără duioasele trăgănări ale cântărilor „nasale”? N'ar produce faptul acesta adevărată revoluție în sinul poporului? Nu ne-ar părăsi poporul cu masele trecând la ortodocși, unde vor avea ceremoniile în cari s'au pomenit?

Nu suntem contra, ca ici-colea pela câte un oraș unde le dă mâna, să introducă inovații neajunzătoare sentimentului creștinesc tradițional, dar să nu se cerce a face din aceste visuri necumpanite normă sau chiar lege pentru toate bisericile noastre românești, pentru că ar fi dezastru.

Dacă vrem totuși să evoluăm și noi, iată cari ar fi părerile mele: — Dacă bunul Dumnezeu ne-a învrednicit pe noi, cu deosebire de toate celealalte popoare catolice ale lumii, să avem limba noastră vie în biserică și frumosul rit bizantin românizat și naționalizat, să stăm la el și să-l cultivăm fără a-i trece marginile și a introduce inovații; iar pentru încreștinarea sufletească a poporului și a intelectualilor, iată cari mijloace mi-se par mai potrivite:

1. Fiecare preot să-și facă datoria cu conștiințiositate așa precum prescriu sfintele canoane ale bisericii noastre răsăritene. Să folosească mijloacele cari direct duc întărirea spiritului creștinesc catolic în masele poporului, să organizeze adevărat reuniuni pii, congregațiuni pentru tinerime, reuniuni pentru mamele catolice, etc. Preotul să stea la cele bisericești, să-și vadă de catechism, să predice, să fie cu cea mai mare evlavie în slujba dumnezeiască, să dea exemplu cu viața lui. Atunci poporul nu va mai trece la secte de-ale pocăiților, nici la ortodocși.

2. Cei mai mari să supravegheze mai cu strictețe pe preoți și pe cei ce nu-și fac datorința să-i pedepsească. De asemenea să se pedepsească acei preoți cari mai mult se îngrijesc de alte afaceri decât de biserică.

3. Să se ia măsuri ca în seminarii să nu fie primiți decât tineri cari au dat dovadă de evlavie și de dreaptă intențiune.

4. Să se încurajeze cât mai mult celibatul și să se dea deosebită importanță ordurilor religioase de ambe sexe. Să căutăm a împământeni și a naționaliza orduri de călugări din Apus, ca Asumpționiști, Redemptoriști, Dominicani, Iesuiți etc. și a le îmbogăți cu elemente indigene.

5. Să se dea preotului posibilitatea de a se cultiva sau cel puțin de a fi în curent cu cultura și după ce a ieșit în „via Domnului“, prin organizare și cu deosebire prin formarea unei societăți a clerului din întreaga provincie care să fie subdivizată pe dieceze, pe mai multe protopopiate etc. Aceasta societate să aibă revista sa științifică, organul său de publicitate, membrii ei să țină întruniri în anumite răstimpuri, ca astfel să-și mai poată comunica unul altuia părerile cu privire la binele sufletesc al credincioșilor.

6. Dar mai presus de toate, preotul să nu facă ca Iona, să meargă la loppe când e trimis la Ninive, ci să stea la datorința lui. Să fie exemplu de virtute și de evlavie, atunci apoi și poporul nostru va fi virtuos și evlavios, nu vor mai trece la păcătoși; iar frații ortodocși văzând faptele noastre cele bune, vor veni la noi și împreună vom preamări pe Tatăl nostru carele este în ceruri.

Acestea toate s'ar putea face cu mai mare folos și cu mai puțină greutate decât introducerea orgăi în biserică și dărimarea iconostaselor. Să nu măimurim noi pe rom. cat. în cele externe, ci dacă voim progres, să căutăm a introduce *spiritul catolic Roman*, în inima acestui popor, pe care bunul Dumnezeu l-a hărăzit să fie floare din Apus sădită în grădina Răsăritului.

De ce nu se învață? Examenul de bacalaureat, la cari au căzut peste 50 la sută a celor ce s'au prezentat, au pus din nou în discuție problema învățământului secundar, emițându-se fel de fel de păreri menite a aduce o îndreptare în situația cu adevărat insuportabilă a acestui învățământ, care nu poate da rezultatul dorit și așteptat.

Între aceste păreri, mai mult ori mai puțin competente, este și aceea a dlui *D. Teodorescu* dela „Adevărul“, care cuprinde, după părerea noastră, foarte mult adevăr și asupra căreia ar fi bine să mediteze toți îndrumătorii acestui învățământ. Dsa găsește — și pe bună dreptate — că împrejurările, în cari trăiesc copiii noștri, le sunt deosebit de favorabile, întrucât aeroplanelle, radiofonia și alte multe miracole ale științei moderne le dau un incontestabil ascendent intelectual față de fiii generațiilor trecute. Și dacă în această vreme, când „știința și tehnica veacului se pric립ită violent spre inima însăși a ultimelor taine ale Cosmosului“, noi pregătim o generație de barbari nepăsători, vina o găsește în *exagerările sportului*, asupra căreia face următoarele aprecieri:

„Sportul! — iată unica preocupare a băieților noștri foarte inteligenți. Când copilul meu a ajuns la 15 ani — o personalitate sportivă și publică —, cum o să-l mai faci să-și piardă vremea în discuția ecuațiilor de gradul al II-lea sau în înțelegerea infinitivului cu acuzativul? Bébé al meu, — firește, foarte inteligent — deabia are timp să citească presa sportivă. În afară că e foot-ball-ist neîntrecut, el participă din entuziasm la toate probele de

pe câmpuri, — el e și un admirabil cunoscător al grajdurilor și sportului hipic. Bébé și-a văzut deseori numele la gazetă în comentariile reporterilor sportivi asupra matchurilor de foot-ball. Nedreptățit odată, el a trimis direcției ziarului și o scrisoare de rectificare.

„Ocupat copleșitor de o activitate ce-l ostenește și-l culcă de vreme, în fiecare seară, — spuneți-mi și d-voastră: când vreți să mai învețe bietul băiat?”

„Eu pun problema empiric, cu bietele mele observații de tată. E treaba pedagogilor, însă, să mă certe pentru că m'ating de Majestatea Sa Sportul: pregătitorul unei generații sănătoase.

„... Căci, vorba vechiului dicton român: Decât un filosof bolnav, mai bine un măgar sănătos!

Dragul meu Bébé, — nu te îngriji de brutalitățile inutile ale bacalaureatului!”

Atât, d. Teodorescu! Și putea să mai adaugă: Cerem, în numele vigorii naționale, înlocuirea actualului bacalaureat cu o întrecere sportivă, aranjată pe toate materiile din acest domeniu de-o variație aproape neînchipuită!

Un peregrinaj.

— Preasfințitul Iuliu al Gherlei la mănăstirea Bicsadului*). —

Serbătorile Bunevestiri, a Ss. Ap. Petru și Pavel, a Adormirii și a Nașterii Maicei Domnului sunt pentru întreg Nordul Ardealului, Satmare și Maramureș zile de primenire sufletească, fiindcă în aceste zile aleargă cine numai poate la mănăstirea Bicsadului, ca să-și vadă de suflet. Peregrinajul dela serbătoarea ss. Ap. Petru și Pavel e deosebit de cercetat, mai ales de când Preasfinția Sa Dr. Iuliu Hossu, neobositul apostol al eparhiei gherlene ține să participe, an de an, în persoană.

Deși ostenit de vizitația canonică, sfârșită abia Duminecă în Surduc, Preasfinția Sa nici de astădată nu a șovăit să ia calea lungă și obositoare până la Bicsad, unde a ajuns luni d. m. la ora 5^{1/2}, însoțit de păr. canonic Dionisiu Vajda, de păr. Dr. Gheorghe Bob, profesor seminarial și de cinci clerici. La mănăstire a fost primit serbătorește de un mare număr de preoți și numeros popor, care în butul timpului nefavorabil, încă de Duminecă a început a curge spre mănăstire. Cuvintelor de bineventare ale păr. egumen al mănăstirei, Preasfinția Sa a răspuns vădit emoționat, accentuând, că se simte fericit, că poate să-și depună și în acest an omagiile la picioarele Preasfintei Fecioare dela Bicsad.

Celebrându-se Paraclisul afară în o capelă, P. Sa a ținut o caldă cuvântare despre Preacurata Fecioară Maria, indemnând poporul la cinstirea și iubirea ei. A urmat apoi stropirea poporului cu apă sfințită, care s'a sfârșit abia la ceasurile târzii ale serii.

În ziua serbătorii, după celebrarea litiei și a utreniei în biserică, s'a început, pela ora 9, afară în liber sf. liturghie arhierescă, cu

*) Dând mai pe larg această frumoasă și solemnă încheiere a vizitației canonice făcută de Preasfințitul Gherlei, timp de peste 2 săptămâni pe valea Olpretului, nu putem să nu reținem din raportul amănunțit asupra acestui drum de apostolie, că el a fost și de astădată un adevărat drum de triumf al iubirii pe care o are păstorul față de turma ce i-s'a încredințat. În două parohii (Suia și Surduc) s'au sfințit noile locașuri de închinare ridicate cu jertfe din cele mai mari iar în toate celelalte vizitații s'a restrâns la sfințirea sufletelor, pentru cari prezența arhierelui iubit au fost zile de înaltă serbătoare. Ca pretutindeni și totdeauna administrația și-a dat concursul la buna reușită a acestei vizitații, care — cu toată oboseala extraordinară cauzată de timpul ploios — a adus mângăieri din cele mai alese neobositului arhieru, care încă în cursul acestui an se va putea lăuda sperăm, cu împrejurarea că a văzut la fața locului pe toți credincioșii săi din cele peste 800 de parohii și filiale ale puternicei sale eparhii.

doi diaconi pe lângă asistența alor 12 preoți între cari amintim afară de preoții din suită pe păr. Aurel Dragoș, protopop în Satu-mare, păr. Ștefan Pop protopop în Apșa, care încă cu un preot și 50 credincioși a venit peste granița cehoslovacă la noi, păr. Ioan Iepure profesor, și alții.

După sf. liturghie Preasfinția Sa a ținut o vigoasă și pătrunzătoare predică despre credința strămoșească a Romei și statornica într'ânsa. Serviciul sfintei liturghii s'a încheiat cu încunjurarea sf. biserici de 3 ori, după care procesiunea s'a oprit la mormântul fostului prepozit din Gherla Petru Fabian, îngropat la propria dorința lângă Biserica mănăstirei de Bicsad. P. Sa a săvârșit aici sfințirea monumentului, a făcut rugăciune pentru cel mort și l-a comemorat prin câteva cuvinte ieșite din inimă, depunând un buchet de flori pe mormântul lui. De aici procesiunea a intrat în biserică, unde s'a cântat doxologia.

După încheierea serviciilor sfinte, P. Sa a primit în audiență administrația în persoană primpretorului Țării Oașului, dl Cosma, apoi clerul tractual condus de vrednicul protopop al Oașului păr. Cecil Demian, pe urmă, d. m. române din părțile aceste și diferite alte deputații particulare.

S'a remarcat în mod deosebit alocuția care a adresat-o P. Sa clerului tractual, în stând pentru dragostea preoților către popor și înțelegerea pentru nevoile lui. Propaganda clandestină ortodoxă, care și-a pus ochii asupra acestei regiuni, se folosește de orice mic neînțelegere între păstor și turmă, pentru a introduce vrajbă confesională în parohii. Preotul trebuie să fie deci extrem de prudent și în acelaș timp și indulgent cu poporul și înțelegător de lipsese lui. — Spre mângăierea noastră fie zis, propaganda aceasta nu prinde, chiar dacă s'a încuibat undeva, munca e stăvilă, se ofilește și pierde de sine.

După masă pela orele 4, P. Sa a plecat între uralele mulțimii spre Gherla, oprindu-se pe câteva clipe la preotul parohiei Bicsad Gheorghe Anderco, unde l-a mângăiat în mod deosebit știrea că un credincios al acelei parohii, Vasile Tătar, mort de curând, a testat bisericii pentru cumpărarea unui clopot și alți trebuițe o sumă de 150,000 lei.

Săptămâna politică.

Cu toate că discuția la Mesaj a fost mai scurtă decât se prevedea — întrucât partidul țărănesc încă s'a mărginit la o simplă declarație —, *parlamentul nu și-a putut încheia sesiunea extraordinară* decât la mijlocul acestei săptămâni. Aceasta, pentru că chestiile validărilor s'a prelungit până Luniă trecută și întrucă, peste toate așteptările, guvernul a ținut să treacă în această sesiune și o lege aceea a băaturilor spirtoase, lăsată ca moștenire din partea liberalilor.

— O altă lege votată în sesiunea trecută este *spoierea diurnelor*, în sensul că păstrându-se suna de 500 Lei pe ședință, s'a majorat la 6000 Lei lunar plata pentru timpul dintr-o sesiune. Aranjamentul acesta nici pe departe nu mulțumește pe „aleșii“ națiunii, cari vor pune la toamnă chestiunea din nou, dar de camdată nus'a putut face, se vede mai mult asta mai aas pentru că nici pentru plățile cinstite a funcționarilor nu este acoperirea lipsă.

— A doua zi după închiderea sesiunii înainte de-a pleca Suveranii în străinătate, s'a publicat decretul referitoare la *remanierarea guvernului*, can prezintă următoarele schimbări: Lucrările publice le-a luat d. Meissner

foștul președinte de vârstă al Camerei, iar d. P. Groza, titularul de până acum al acestui departament, a rămas ministru al Ardealului. La instrucție a fost numit d. I. Petrovici, iar la industrie și comerț d. M. Berlescu, fost subsecretar de stat la interne, în locul căruia a trecut d. general M. Ionescu. Tot acum s'a numit ca subsecretar de stat la domenii d. Busuioiescu.

— Mult mai importantă decât aceste remanieri este *noua apropiere dintre partidul național și cel țărănesc*. Un sfat mai recent al acestuia din urmă a înțeles oferta de fuziune cu partidul național, oferind, afirmative prezidenția noului partid dlui Iuliu Maniu, care nu pare a fi străin de gândul unei consolidări a partidului său prin aportul incontestabil, pe care i-l-ar aduce elementele țărănestice.

— Această combinație strică firește toți *calculii liberalilor*, cari dădeau aproape ca sigur că partidul național va trebui să se înregistreze în tabăra lui, dându-i popularitatea atât de necesară și de care în atât de mare măsură este lipsit partidul dlui I. I. C. Brătianu, care cu toate acestea ține că neapărat trebuie să prezideze aniversarea de 50 ani a independenței, scadentă pe anul 1928.

Știri mărunte.

Aviz. În vederea întrunirii colegiale (între 15 Septembrie—15 Octombrie) de 25 ani (promoția 1900—1901) dela terminarea liceului gr. catolic de băieți din Blaj, rugăm cu dragoste pe toți colegii, să binevoiască a ne comunica adresele, spre a le putea anunța din vreme ziua și programul convenirii. Blaj, 12 Iulie 1926. *D. Ioan Bianu, avocat, Ștefan Pop, profesor.*

Ministerul admite corigențe și la trei obiecte. Gazetele din capitală publică o ordonanță a ministerului instrucției, prin care se permite ca elevii din clasele II—VIII secundară, cari au fost declarați repetenți pentru că fie la calculul mediilor anuale, fie la acela al mediilor totale, au avut notă nesatisfăcătoare la trei obiecte (una din aceste medii fiind însă cel puțin 4 și 66) să se poată bucura de următoarele avantaje: 1. Elevii din clasele II—VIII, rămași repetenți în condițiile de mai sus, pe baza mediilor anuale, să fie considerați corigenți pentru toate trei materiile și să aibă drept de a depune examenele de corigență în Septembrie c. 2. Elevii din clase V—VIII rămași repetenți, în aceleași condiții pe baza mediilor totale, după ce au trecut examenul de fine de an, să fie considerați corigenți pentru câte trei materiile și să dea corigența în Septembrie. 3. Elevii din clasele V—VIII, rămași repetenți — nepromovabili — în aceleași condițiuni pe baza mediilor anuale, deci cari n'au intrat în examene, să aibă dreptul să depună integral examenul în luna Septembrie. Toate acestea avantajii s'au acordat în mod excepțional numai pentru anul acesta și anume pe motiv, că actualul sistem de calculare a mediilor este prea sever.

Locale. Marția viitoare. sf. Iie, va predica în catedrală p. Dr. Vasile Aftenie, profesor la Academia de teologie, iar Dumineca ce urmează, a noua după Rusalii, p. Gheorghe Faina, profesor la liceul de fete.

— După închiderea școlilor, *despărțământul Blaj al »Astrei«* a început o vie mișcare de propagandă culturală la sate. Dumineca trecută trimișii despărțământului au cercetat un șir întreg de comune: Crăciunel (p. Șt. Roșian și p. Busoiu); Spini, Sâncel (Dr. C. Suci și Dr. Z. Boilă); Veza, Ciufud (S. Gizdavu, T. Cocș); Făget, Crăciunelul de sus (L. Puia, T. Megieșan). Deși în toată lucrul de vară, poporul a primit și ascultat pretutindeni cu cea mai mare dragoste pe răspânditorii luminii. — Pentru Duminecile

următoare este în program o nouă serie de prelegeri populare.

— O veche dorință a Blăjenilor este pe cale de realizare: *Repararea podului de peste calea ferată a drumului către Sâncel*. Cece până acum, în timpuri ploioase, a fost un centru permanent de noroiu și murdărie — adevărat calvar pentru locuitorii de peste pod (așanumita republică) — va fi, sperăm, de acum încolo nu numai un mijloc mai bun de comunicație, ci și o podoabă de construcție pentru orașul nostru în plină refacere.

O spărtură în măsurile privitoare la închiderea crășmelor. Prin o nouă decizie a ministerului muncii s'a permis ca »crășmele situate în comunele rurale cvalificate ca stațiuni balneare sau climaterice din Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia« să poată fi deschise și în Dumineci și sărbători dela ora 12 amezai înainte, și asta pe motiv, că servesc și ca restaurante. Motivul ar fi destul de acceptabil, și ora dela care se permite deschiderea este și ea potrivită, fiindcă pe atunci e terminat pretutindeni serviciul liturgic, dar mare ni-e teamă, să nu ajungem, ca toate comunele noastre rurale să fie declarate »stațiuni... climaterice«, ajungând cu încetul din nou la situația de mai înainte. Este totuși o mângâiere: Noua dispoziție privește numai sezonul balnear, până la 15 Septembrie c.

Jubileul telefonului. Anul acesta s'au împlinit 50 ani, de când *Grabam Bell*, un scoțian emigrat în America, a descoperit telefonul. Socotit la început multă vreme ca »o proafumoasă jucărie științifică«, astăzi avem pe suprafața pământului cam 27 milioane telefoane, dintre care 17 milioane sunt numai în America. Statele Unite au bunăoară de fiecare mie de locuitori 142 de telefoane. Dar telefonul nu numai că s'a răspândit într'un chip uimitor, ci a făcut și minunate progrese, întrucât azi se transmit pe telefon și fotografii și scrisori. Din prilejul acestei aniversări s'au ținut de curând la Londra frumoase serbări jubilar.

Premiile »Cărții Românești«. Casa de editură »Cartea Românească« din București a distribuit premiile sale pe 1926, pe cum urmează: Dșoara *Alice Gabriescu* a luat 10,000 Lei pentru »Uimitoarele întâmplări într'o vacanță«, iar dnele *Ethel Pantazi* și *Iulietta Teodorini* au primit 5000 lei pentru »Verișoara din America«. La premiul de roman s'au prezentat 24 manuscrise, fiind premiate cu câte 15,000 lei »Pictor și ostaș« de *Ignotus* și »Fuga lui Sefki« de *Em. Bucuță*. Dl *Ioan Mureșianu* (Turda) a fost premiat cu 10,000 Lei pentru »Ardealul«, iar d. *Nicolae D. Cornățeanu* tot cu 10,000 lei pentru »Sărac în țară bogată«. În sfârșit mai amintim premiul de 10,000 lei luat de d. *N. Ghinlea* profesor la universitatea din Cluj pentru lucrarea de sociologie referitoare la asociațiile țărănești.

Școala miateră din Baia-mare, care pregătește maeștri tehnici minieri pentru minele și uzinele metalurgice, pentru minele de fier și sare ale statului, publică un concurs pentru intrarea în școală, impunând următoarele condițiuni: Să fie cetățeni români, să fie împlinit vârsta de 17 ani, și să aibă cel puțin 4 clase primare (cei cu studii secundare vor fi preferați). Examenul va consta dintr'o probă la limba română, aritmetică și geometrie (noțiuni generale). Inscrierile se primesc până la 15 August. Vor fi admiși și bursieri. Elevii sunt obligați la 3 zile de lucru practic pe săptămână, pentru care vor primi plată 52 lei pe zi.

Mulțumită. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Curatorul bisericii române unite din Isroni aduce, și pe această cale, »vilele sale mulțumiri dlui senator George G. Mironescu, decanul facultății de drept dela universitatea din București, pentru frumoasa danie de 10,000 Lei, pentru augmentarea fondului zidirii bisericii«. — Părintele îndurării să-i răsplătească înmuit și să-i scrie fapta nobilă în cartea vieții. *Curatorul bisericesc.*

DI Dr. ILARIE ALDEA și-a deschis cancelaria advocațională în Blaj str. Regina Maria, (casele dlui A. Ciungan).

120 1—1

Telefonul »Unirii«.

PENTRU RESTANȚIERI. Intrând în al doilea semestru al anului, rugăm pe toți abonenții, cari încă nu sunt în ordine cu abonamentul, să binevoiască a se grăbi cu aranjarea lui pentru a putea face și noi față cheltuielilor împregnate cu scoaterea foii și pentru a ne cruța osteneala și jertfa unor invitații speciale de plată.

»Biruința«. Cluj. Apropos de scrisul DVoastră referitor la pretinsul »Conflict între Vatican și catolici unguri din Ardeal« și în legătură cu atitudinea DVoastră filomaghiară reclamată atât de imperios de marca chestiune existențială a majorităților din alegeri, nu ne mirăm chiar de loc de simpatiile pronunțate ce le arătați față de *solidaritatea panmaghiară*, în care întrevedeți, se pare, un adevărat pivot al statului român. Asigurându-Vă puterea — deci și posibilitatea de-a putea continua cu »Biruința« și de-a nu trebui să înlocuiți titlul cu »Prăbușirea« — prin voturile acestei minorități, ar fi o adevărată felonie să nu secundăm și pe mai departe tot ce poate contribui la întărirea regnicolară a Maghiarimei susținătoare de guvern. Ne mirăm însă, că având pe față atari sentimente și găsindu-Vă în situația de-a nu Vă putea mândri prea mult cu intrasigența românească, mai aveți curajul civic (este o expresiune care nu poate să Vă supere!), să ne găsiți pe noi vinovați pe motivul că am fi întâiu greco-catolici și numai după acea Români. Cum ați ajuns la această descoperire, nu știm!? Dar că într'o vreme, când atitudinea DVoastră românească este mai mult decât compromisă, și când — în legătură cu validarea lui Barabás Béla — gazetele anunță chiar acum că ceice urmau să iee, în caz de lipsă, cuvântul pentru apărarea lui, sunt doi arhierii ai ortodoxiei »supranaționale« pentru ce a trebuit să fim chiar noi calul de bătaie al preainteligențului DV. redactor (d. Cucu?) este pentru noi o enigmă și un mare semn de întrebare! Avem totuși o explicație: Credincioasă obiceiului ei atavic, pasărea DVoastră redacțională s'a... mai ouat odată în cuib străin.

M. Sibi u. Toată sporovoiala iubitorilor confrăți din strada mitropoliei pe chestia noului strigăt de alarmă al mitropolitului nostru în cauza școlilor confesionale, este o dovadă mai mult, că lupta lor pentru ideea școlii confesionale nu iese dintr'o adâncă convingere a marilor ei avantajii pentru întărirea bisericii, ci numai dintr'un fel de tradiție, care e gata să capituleze la întâia dificultate mai mare. Că apoi noua danie princiară — din care cei dela »Lumina« sibiiană au crezut că pot face un secret fond electoral al partidului național — este socotită de acești dd. pur și simplu ca o momeală menită »a prinde anumite suflete«, înseamnă că în concepția prea puțin creștină a ortodoxiei ideea altruismului a pierit cu desăvârșire, întronându-se, în schimb, pe întreagă linia spiritul celui mai cras egoism, care nu admite că poți face bine cuiva, fără menajarea propriilor tale interese.

»Carpații«. Brașov. Adevărata situație a școlilor din Blaj nu se poate cunoaște din însirirea slabă a celor câteva poziții bugetare a sumelor pe cari statul înțelege să le dea pentru anumite lipsuri ale lor, ci numai, din așanumita foie C, pe care sunt însemnate datoriile pe cari le au aceste școli și pe cari le-au contractat pentru a scăpa țara de rușinea de-a trebui ca școlile Blajului să fie închise. Considerația pe care o mai aveți, se pare, față de I. Preasfințitul nostru, ar trebui să nu Vă lase nici cea mai mică îndoială față de exactitatea desăvârșită a celorce s'au spus la congresul »Ligi«. — Dar, firește, asta ar însemna și nu prea de întrebări anumite guverne și atunci care mai este rostul pentru care există »Carpații«.

O Cizer. Mulțumindu-Vă din tot sufletul pentru bunăvoința ce ni-o arătați, confirmăm prin aceasta primirea sumei de 1080 Lei, abonamentul pe prima jumătate a anului dela toate parohiile protopopiatului Crasnei. Cu începerea lui Iulie, am pornit foaia și pentru cele trei adrese nouă pe cari ni-le-ați câștigat.

M. Dej. Primind asupra peregrinajului dela Bixad raportul pe care-l publicăm, a trebuit să ne restrângem pentru restul vizitației la noțiua făcută după indicațiile pe cari ați avut bunătața a ni-le trimite și pentru cari Vă suntem deosebit de mulțumitori.

Mănăstirea Bicsadului. Primind și ultima sumă ce ne-ați trimis, invitația noastră de plată, cu care s'a încrucișat pe poștă este fără obiect. De acum abonamentul Vă este achitat până la finea anului curent.

P. Aiud. Dorindu-Vă încă multe zile cu sănătate. Vă anunțăm, că suma trimisă am transpus-o la destinație.

S. Jibău. Primind tot ce ne-ați trimis, Vă anunțăm aci că abonamentul DV. este în ordine până la sfârșit de an.

M. Cheț. Am primit cele trimise și vom căuta să le plasăm îndată ce ne va fi cu putință.

I. Necopoi. Primit 105 Len. Achitat până la 31 XII. 1926.

RECLAMA

:: este sufletul comerțului ::

A V I Z.

pentru anul școlar 1926/27,

Toți elevii și elevele, cari doresc să fie primiți și înscriși în Liceul de băieți și de fete din Blaj, chiar și aceia, cari în anul 1925/26 au studiat în Blaj, vor avea să-și înainteze în acest sens, *cu posta*, o petiție timbrată către Direcțiunea liceului respectiv, între 21—31 August a. c.

La petiție se va anexa avizul de pe anul 1925/26 cum și un plic timbrat și adresat pentru răspuns. Acei elevi și eleve, cari pentru prima oară cer înscrierea, vor mai anexa: carte de botez, extras matricular de naștere și certificat de revaccinare.

Elevii și elevele, cari doresc să se înscrie în cl. I. (se primesc numai cu anii 11—13), vor anexa petiției certificatul de absolvire a cel puțin 4 clase primare, carte de botez, extras matricular de naștere și certificat de vaccinare.

Elevii și elevele rămași corigenți, întrucât doresc să se prezinte la examen, vor înainta în acest sens, o petiție separată, între 21—31 August.

Terminii pentru lucrările dela începutul anului școlar sunt următorii:

21—31 Aug. a. c. anunțări pentru primire.

1—2 Sept. „ avizarea părinților despre primire.

3—4 Sept. a. c. examene particulare și integrale.

6—7 Sept. examen de primire în cl. I.

10—13 „ examene de corigență.

11—14 „ examen de admitere în cl. a V-a.

14—15 „ a. c. prezentarea și înscrierea elevilor primiți.

16 Sept. a. c. începerea cursurilor.

Elevii, cari nu poartă îmbrăcăminte țărănească, se vor prezenta la înscriere în uniformă, care este obligatorie pentru întreaga durată a școlarității. Elevii, cari doresc să fie primiți și în Internat, își vor înainta petiție separată, pentru Internat.

Elevii și elevele cari nu vor fi primiți în Internat, nu-și vor putea angaja locuință externă fără învoirea prealabilă a direcțiunii.

(120) 1—1 Direcțiunea.

Consistorul greco-catolic român, Blaj.

Nr. 3769—1926.

Licitație.

Nefiind mulțumitor rezultatul licitației ținute la 14 Iunie 1926, prin aceasta publicăm *licitațiune nouă* pe ziua de *Joi, 29 Iulie 1926* pentru **construirea totului II. din Institutul Recunoștinței** și lucrările din anul 1926 la **Capela Arhierelor** din Blaj.

Licitația se face pe serii de prețuri unitare.

Caietele de sarcini, planurile și piesele contractului, necesare pentru întocmirea seriei de prețuri se pot consulta la Administrația Centrală Capitulară din Blaj, începând cu Luni 19 Iulie 1926, în fiecare zi lucru, în orele oficiale, de unde se pot obține formularele necesare pentru ofertă, cari formalare sunt obligatorii precum și condițiunile speciale de licitație.

Blaj, din ședința consistorială, ținută la 13 Iulie 1926.

Dr. Vasile Suciu

(219) 1—1

Arhiepiscop și Mitropolit român unit de Alba-Iulia și Făgăraș.

Atențiune

Fabrică românească de clopote
din cel mai bun material

Turnătorie de fier și metal

(120) 1—1

Primește orice comandă pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucată.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

Atragem atențiunea veneratului cler asupra societății

„BELGO-ROMANA“

cel mai solid institut de asigurări și reasigurări în România. **Asigurări contra focului**, cu cel mai redus tarif (în afară de cartel). În relațiune contractuală cu Episcopia Lugojului. Din premiul asigurațiilor în parohie 10% spre scopurile parohiei (în dieceza Ludojului, fondului diecezan). **Asigurări pe viață**, tipurile cele mai avantajoase și moderne!

DIRECȚIUNEA GENERALĂ: București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ: Timișoara, Bul. Regina Maria No. 6.

(167) 1—24

Primăria orașului de reședință. Blaj

Nr. 1333/1926.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria orașului de reședință Blaj, în ziua de **16 August 1926 ora 11 a. m. va ține licitație publică**, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de: **Repararea trotuarelor de asfalt** de pe străzile orașului, în suprafața totală de circa 1235 m. patrați.

Lucrările se vor executa, pe lângă folosirea stratului de asfalt vechiu, cu adăugarea materialelor noi corespunzătoare, de îndată după adjudecarea ofertelor.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiile art. 72—83 din Legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate în 4 (patru) colțuri, având inscripția „Oferte pentru repararea asfaltului“.

Ofertele vor conține următoarele:

1. Terminul cel mai scurt pentru care se obligă la terminarea lucrării.

2. Terminul de garanție și condițiunile de plată.

Ofertele sosite cu întârziere nu vor luate în considerare, precum nici supraofertele cari nu se primesc.

Caietul de sarcini, precum și condițiunile speciale tehnice se pot vedea zilnic între orele de serviciu, la primăria orașului de reședință Blaj.

Blaj, la 5 Iulie 1926.

(153) 1—1

Primar:
DRAGOȘ.

p. Șef de serviciu:
DRĂGOIU.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 27—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o dăjdie bisericești: **Yestminte** și **Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână** și **Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Atelier de pantofărie modernă și ortopedică. în curte la

IOAN BLAGA

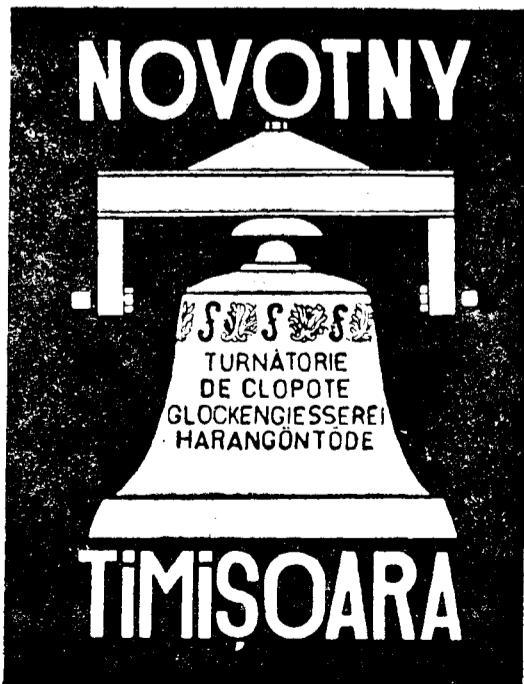
sub conducerea

DLUI GEORGE GADA,

absolvent al mai multor cursuri de specialitate în branșa pantofăriei, diplomat în ortopedie.

Se execută prompt și pe lângă garanță orice lucru în branșa pantofăriei. — Se garantează și pentru cele mai gingașe picioare

(162) 16—2

(165) 6—12